

Náučný chodník Horné lúky

Kraj:	Košický
Okresy:	Rožňava a Košice-okolie
Geomorfologické jednotky:	Volovské vrchy a Slovenský kras
Geologická jednotka:	gemerské pásmo
Chránené územia:	Národný park Slovenský kras a národná prírodná rezervácia Zádielska tiesňava
Prístup:	bus Hačava
Východisko:	Hačava
Trasa:	Hačava - sedlo Krížna poľana - Hačavské sedlo - rázcestie (Z × M) Bezvody - rázcestie (Z × M) Na skale
Dĺžka, prevýšenie:	7 km, prevýšenie 270 m
Čas prechodu:	2,5 h
Počet zastávok:	7
Náročnosť:	stredne náročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné, historické

Typ chodníka: samoobslužný, peší, líniový, obojsmerný, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Trasa vedie po zelenej, modrej a zelenej turistickej značke.

Rok otvorenia: ?

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Obecný úrad Hačava, Hačava 39, 044 02 Turňa nad Bodvou, tel. 055 / 4662 525

Poznámka: Trasa končí na okraji Zádielskej planiny na turistickom rázcestí (Z × M) Na skale, kadiaľ prechádza náučný chodník Zádielska tiesňava.

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Hačava. Maličká horská obec na kontakte Slovenského krasu a Volovských vrchov juhozápadne od Medzeva v závere vyše 4 km dlhej krasovej Hájskej doliny. Prvá zmienka je o nej ako o opustenej obci z roku 1409. Bola založená nemeckými baníkmi, neskôr sa prisťahovali Valasi (rusínski pastieri). Obyvateľstvo sa zaoberalo pôvodne ťažbou železnej rudy, neskôr pasením, drevorubačstvom, výrobou sediel a dreveného riadu, pálením dreveného uhlia. Nachádza sa tu gréckokatolícky kostol Narodenia Presvätej Bohorodičky s predstavanou vežou z roku 1760 a ikonostasom z roku 1890 a zachovaná ľudová architektúra (drevenice).

Národná prírodná rezervácia Zádielska tiesňava. Chránené územie na sever od Zádiela v Slovenskom krase vyhlásené v roku 1954 na ochranu jedinečného reliéfu mohutnej krasovej tiesňavy, oddelujúcej planiny podcelku Horný vrch a Zádielsku planinu, a prirodzených geobiocenóz Slovenského krasu so zastúpením zriedkavých endemických a reliktných druhov flóry a fauny. Tiesňava vznikla zarezávaním sa Blatnického potoka do planiny a prepadnutím stropov chodieb a jaskýň. Má dĺžku 4 km, hĺbku asi 300 m a šírku 10 m. Charakteristická je modelácia skalných stien opadávaním a eróznou činnosťou potoka (trhlina a drobné jaskynky v skalných stenách, usypiskové kužele, obrie hrnce) a inverzia vegetačných pásiem. Geomorfologickou zvláštnosťou je výrazná skalná veža **Cukrová homola**, akoby vyrastajúca z dna tiesňavy, modelovaná vodnou eróziou, zvetrávaním a gravitačnými procesmi. Na výslnné okraje planiny sa viažu xerothermné (sucho- a teplomilné) druhy, napr. hadomor rakúsky (*Scorzonera austriaca*), prilbica jedhojová (*Aconitum anthora*) a cesnak žltý (*Allium flavum*). Na dne tiesňavy rastie jazyk jelení (*Asplenium scolopendrium*) či prvosenka holá (*Primula auricula*). Tiesňava je jednou z najbohatších lokalít ulitníkov v strednej Európe. Rezervácia leží na území Národného parku Slovenský kras, ktorý je od roku 1977 zároveň prvou slovenskou biosférickou rezerváciou, lokalitou Jaskyne Slovenského krasu a Aggteleckého krasu zapísanej v Zozname svetového dedičstva UNESCO, ďalej na území európskeho významu Horný vrch ako aj v chránenom vtáčom území Slovenský kras (dve posledné – súčasť sústavy Natura 2000).

Hájske vodopády. Sériá vodopádov na Hájskom potoku v úzkej krasovej Hájskej doline v Slovenskom krase severne nad obcou Háj smerom na Hačavu. Najvyšší z nich má výšku 7 m. Na dne potoka sa tvorí penovec.

Hačavská jaskyňa. Jaskyňa na severnom okraji Zádielskej planiny v Slovenskom krase juhozápadne od Hačavy. Označovaná je aj ako Partizánska, pretože počas druhej svetovej vojny sa v nej ukrývalo miestne obyvateľstvo a partizáni. V súčasnosti je suchá, asi 200 m dlhá, tvorená dvoma väčšími

dómami. Je verejnosti neprístupná (vstup do nej je zakázaný).

Volovské vrchy. Rozľahlé, až 70 km dlhé a vyše 30 km široké pohorie východo-západného smeru na juhu východného Slovenska zhruba medzi Dobšinou, Rožňavou, Medzevom, Košicami, Margecanmi, Krompachmi, Spišskou Novou Vsou a Dedinkami. Susedí na juhu s Revúckou vrchovinou, Rožňavskou kotlinou, Slovenským krasom a Košickou kotlinou, na severe s Čiernou horou, Hornádskou kotlinou a Slovenským rajom (podcelkom Spišsko-gemerského krasu) a na západe krátko so Stolickými vrchmi. Má komplikovanú vrásovo-zlomovú štruktúru i geologickú stavbu, v ktorej prevládajú paleozoické slabo premenené horniny (fylity, paleovulkanity) s výskytom železných a polymetalických rúd, sadrovca, magnezitu. Pri severnom a východnom okraji sa vyskytujú mezozoické vápence a dolomity (Galmus a oblasť okolo Folkmarskej skaly a Červenej skaly). Pomerne na veľkej ploche presahuje nadmorská výška 1 000 m, najvyšším je vrch Skalisko (1 293 m n. m.) v masíve Volovca v juhozápadnej časti pohoria severne nad Čučmou. Prevláda hornatinový, hladko modelovaný reliéf, len okolo Hnilca a Belej sa vytvorili širšie doliny až brázdy s miernejšie rezaným (podvrchovinným) reliéfom (Hnilecké podolie, Hámorská brázda). Zhruba rovnobežne so severnou hranicou pohoria naprieč - medzi Dedinkami a Margecanmi - preteká Hnilec hlbokou členitou dolinou, pozdĺž severnej hranice pohoria tečie Hornád, vo vnútri pohoria pramení napr. Bodva. Prevažne zalesnené pohorie s nevelkými pôvodne baníckymi sídlami križuje viacero cestných komunikácií vysoko ležiacimi sedlami (Dobšinský kopec, Grajnár, Súľová, Úhornianske sedlo, Štóske sedlo) a prechádza ním (dolinou Hnilca) železničná trať Červená Skala - Margecany.

NP a BR Slovenský kras.

Názvy informačných panelov

1. Horné lúky (*úvodné info o náučnom chodníku*)
2. Informácie o NP Slovenský kras
3. Obec Hačava
4. Obhospodarovanie krajiny
5. Živočíšstvo
6. Rastlinstvo
7. Horné lúky (*úvodné info o náučnom chodníku*)

Panely v teréne nie sú číslované.

